

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Силабус навчальної дисципліни
«Фармакологія та особливості застосування ЛЗ в екстрених умовах»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4 кредитів ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Згідно розкладу в аудиторіях № 1-5 кафедри загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії (цикл фармакології): м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4
Викладач (-і)	доцент кафедри, к.мед.н., Лобашова К.Г.
Контактна інформація	Довідки за телефоном: (048) 717-35-45 E-mail: pharmacology@onmedu.edu.ua м.Одеса, вул. Ольгіївська, 4, кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії (цикл фармакології) Консультації проводяться викладачами кафедри за графіком: Очні консультації: четвер з 14.30 до 17.00; субота з 9.00 до 13.00 Онлайн консультації: четвер з 15.00 до 17.00; субота з 9.00 до 13.00 https://moodle.odmu.edu.ua/ або через <i>Microsoft Teams/Telegram/viber/Zoom</i> Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – забезпечення отримання теоретичних знань і вироблення навиків щодо практичного застосування лікарських засобів (ЛЗ) для лікування хворих в екстрених умовах.

Мета дисципліни: оволодіння комплексом знань, вмінь, навичок раціонального й безпечного для здоров'я людини застосування лікарських засобів з метою лікування в екстрених умовах.

Завдання дисципліни: є надання студентам теоретичних знань щодо визначення групової належності лікарських засобів, їх фармакокінетики, фармакодинаміки, проявів можливих побічних реакцій, заходів, що запобігають виникненню та сприяють усуненню небажаних реакцій, головних показань до призначення і взаємодії з іншими лікарськими засобами та набуття практичних навичок застосування ліків в екстрених умовах.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

- Основні шляхи фармакологічної корекції захворювань.
- Номенклатуру лікарських засобів.
- Фармакологічну характеристику* основних лікарських засобів.
- Показання та протипоказання до застосування лікарських засобів.
- Прояви можливих побічних реакцій ЛЗ, симптоми передозування сильнодіючими та отруйними ЛЗ, принципи їх лікування.

Вміти:

- Визначати групову належність ЛЗ згідно сучасних класифікацій;
- Надавати фармакологічну характеристику* основним ЛЗ;
- Розраховувати разову дозу ЛЗ в залежності від віку, маси тіла;
- Визначати кратність прийому ЛЗ, його добову, курсову дози у пацієнтів різного віку;
- Обґрунтовувати адекватну лікарську форму відповідно до шляхів введення
- Визначати прояви можливих побічних реакцій ЛЗ, симптоми передозування сильнодіючими та отруйними ЛЗ, методи їх попередження та принципи лікування;
- Створювати алгоритм допомоги пацієнтам в екстрених умовах та при гострому отруєнні ЛЗ із застосуванням антидотів у кожному конкретному випадку;

**Фармакологічна характеристика* включає групову належність ЛЗ, його механізм дії, фармакологічні ефекти (головні, побічні), показання та протипоказання до застосування.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій та практичних занять, організації самостійної роботи здобувачів.

Методи навчання.

Лекції.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальна фармакологія. Фармакокінетика. Фармакодинаміка.

Тема 2. Холінергічні засоби. Холіноміметики. Холіноблокатори.

Тема 3. Адренергічні засоби. Адреноміметики.

Тема 4. Антиадренергічні засоби.

Тема 5. Засоби, що подразнюють рецептори шкіри та слизових оболонок.

Тема 6. Засоби, що захищають рецептори шкіри та слизових оболонок. Практичні навички з модулю: «Лікарські засоби, що діють на аферентну та еферентну іннервацію».

Тема 7. Снодійні та протисудомні засоби. Судомні стани, епілептичний статус – патогенетична терапія.

Тема 8. Ненаркотичні аналгетики. Нестероїдні протизапальні засоби (НПЗЗ). Наркотичні аналгетики. Ургентне застосування протизапальних ЛЗ (лихоманка, артралгія, міальгія, невралгія).

Тема 9. Нейролептики. Транквілізатори. Психоседативні засоби.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

- Тема 10. Антидепресанти. Психостимулятори. Ноотропи. Аналептики. Практичні навички з модулю: «Лікарські засоби, що впливають на функції центральної нервової системи»
- Тема 11. Кардіотонічні засоби. Серцеві глікозиди. Неглікозидні кардіотоніки. Антиаритмічні засоби. Патогенетичні принципи вибору ЛЗ для лікування гострої серцевої недостатності, гострих порушень серцевого ритму.
- Тема 12. Антиангінальні засоби. Комплексна терапія інфаркту міокарду. Патогенетичні принципи вибору ЛЗ для лікування гострого коронарного синдрому (ангінозний напад, нестабільна стенокардія, гострий інфаркт міокарда).
- Тема 13. Антигіпертензивні та гіпертезівні засоби. Діуретичні засоби. Патогенетичні принципи вибору ЛЗ для лікування гострих порушень судинного тону (гіпертензивні кризи, гострі гіпотензивні стани).
- Тема 14. Засоби, які впливають на кровообіг та мікроциркуляцію. Практичні навички з модулю: «Лікарські засоби, що впливають на функції серцево-судинної системи».
- Тема 15. Гормональні засоби поліпептидної та амінокислотної структури. Гормональні засоби стероїдної структури. Патогенетичні принципи вибору ЛЗ для лікування гострих ускладнень цукрового діабету (гіперглікемічні та гіпоглікемічна кома). Гострі патологічні стани в ендокринології (надниркова недостатність, тиреотоксичний криз, мікседематозна кома) – принципи лікування
- Тема 16. Засоби водорозчинних та жиророзчинних вітамінів. Ферменти.
- Тема 17. Протиалергічні засоби. Патогенетичні принципи вибору ЛЗ для лікування гострих алергічних реакцій (анафілактичний шок, набряк Квінке, кропив'янка, синдром Лайєла, синдром Стівенса-Джонсона).
- Тема 18. Засоби, що впливають на лейкопоез та згортання крові. Принципи вибору гемостатичних ЛЗ при кровотечах.
- Тема 19. Крово- та плазмозамінники. Принципи патогенетичної терапії важких метаболічних порушень (гіперкаліємія, гіпокаліємія, гіпокальціємія, ацидоз, алкалоз). Засоби, що впливають на еритропоез. Практичні навички з модулю: «Лікарські засоби, що впливають на метаболізм, систему крові та імунні процеси».
- Тема 20. Антисептичні та дезинфікуючі засоби.
- Тема 21. Хіміотерапевтичні засоби. Антибіотики.
- Тема 22. Сульфаніламідні засоби. Протимікробні засоби різної хімічної структури.
- Тема 23. Протитуберкульозні, протипротозойні, протигельмінтозні, протимікозні та противірусні лікарські засоби. Практичні навички з модулю: «Протимікробні та протипаразитарні засоби».
- Тема 24. Загальні принципи лікування гострих отруєнь. Отруєння лікарськими засобами, продуктами харчування, хімічними речовинами – принципи етіотропного, патогенетичного і симптоматичного лікування. Антидотна терапія.
- Тема 25. Кольки: визначення, класифікація, принципи підбору і вибору необхідної фармакотерапії.
- Тема 26. Види шоку – патогенез, принципи фармакотерапії та підбору відповідних ЛЗ.
- Тема 27. Гострі патологічні стани при вагітності (преклампсія, еклампсія, амніотична емболія) – принципи лікування.
- Тема 28. Гострі клінічні стани при синдромі бронхіальної обструкції (астматичний статус, гострий напад ядухи, важке загострення бронхіальної астми) – вибір ЛЗ.
- Тема 29. Схеми лікування і застосування ЛЗ невідкладних станів, обумовлених бойовою травмою і катастрофами (баротравма, опіки, перегрівання, переохолодження, ураження електрострумом, радіаційні ураження, синдром тривалого стиснення).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Перелік рекомендованої літератури:

1. Фармакологія: підручник для студ. медичних та стоматологічних ф-тів вищих мед. навч. закладів України : вид. 4-е виправ. та переробл. / [І.С.Чекман, В.М. Бобирьов, В.Й. Кресюн та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2020. – 472 с.
2. Фармакологія: підручник для студ. стомат. ф-тів вищих мед. навч. закладів : вид. 2-ге. / [І.С. Чекман, В.М. Бобирьов, В.Й. Кресюн, та ін.]. – Вінниця : Нова книга, 2017. – 432 с
3. Лікарська рецептура зі загальною фармакологією : навч. посібник : 2-ге вид., переробл. і доповн. / [В.Й. Кресюн, В.В. Годован]. – Одеса : Одес. нац. мед. ун-т, 2017. – 280 с.
4. Фармакологія в рисунках і схемах: навч. посібник / В. В. Годован ; [за ред. В. Й. Кресюна] ; Одес. нац. мед. ун-т. - Вінниця : Нова Книга, 2019. - 462 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання виконання індивідуального завдання;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірної інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь в занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на семінарських заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

	літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: іспит.

До іспиту допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно та оригінально, оформлення відповідає вимогам, завдання повністю розроблене за пропонованою структурою; здобувач вільно презентує матеріал; зміст презентації не перевантажений слайдами з текстовим матеріалом; здобувач формулює самостійні ґрунтовні судження, які підкріплені фактичними доказами, інформація на слайдах подана переважно схематично із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Добре «4»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам, завдання розроблене за пропонованою структурою із незначними порушеннями; аналіз самостійний, але містить незначні неточності; здобувач добре пояснює матеріал, формулює самостійні висновки; інформація у презентації подана переважно із використанням самостійно розроблених схем, малюнків, графіків, містить посилання на джерела, які відповідно оформлені та є актуальними.
Задовільно «3»	Індивідуальне завдання та презентація виконані самостійно, оформлення відповідає вимогам із незначними порушеннями, завдання частково розроблене за пропонованою структурою; аналіз лише теоретичний, описовий та містить неточності; здобувач пояснює матеріал не впевнено, формулює лише загальні висновки (або взагалі не може їх сформулювати), інформація у презентації подана з посиланням на джерела, однак вони оформлені із помилками.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Незадовільно «2»	Індивідуальне завдання не виконано. Не зараховуються індивідуальні завдання та презентації, які виконані не самостійно або запозичені з мережі Інтернет.
---------------------	--

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної і клінічної фармакології та фармакогнозії

Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.